

طاشينك
ارمنيجونى غزته
صاحب سياره: هارند مامورليان: ازمير

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԻՎ.	ՎԵՅ.	ԵՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	207.72.
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՍԻ	108	54	7.72.
ՍՐՏԱՆ ԱԶՄԱՆ	25	13	39.

Նամակներ պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆԿ»-ի
Խմբագրութեան
Rédaction du journal Arménien
«TACHINK»—Smyrne

2րդ հրատարակութեան ձեռագիրները չեն վերադարձուիր

10 ՓԱՐԱ

ԱՆՈՒՆՈՐ ՏՈՒՆՍ

Չեմ յիշեր քանի տարի առաջ, տուն մը կը բնակէի: Գրեթէ անմշակ, առանց ծառի, առանց զարկի, անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր մտնողած պարտէզով մը չըմպատուած տուն մը:

Միտակ էի այդ բնակարանին մէջ. միտակ, միշտ միտակ: Բայց, տարօրինակ բան, գիտէի որ սրտիս սիրելի, կուտուած, անհետացած և ռոգւոյս մէջ յիշատակներն գրեթէ սրտուած սիրելիներու ժամադրաւորը եղած ըլլալուն համար անձկալի ու բաղձալի տունն էր այն:

Գոհ էի հոն բնակուելու, թէպէտ աշխարհային ոչ մէկ ձայն կը հասնէր հոն, թէպէտ ոչ մէկ կենդանի էակ չէր երևար ինձի, թէպէտ մարդ չէր երևած զիս տեսնելու և ապահով էի որ չսխալուիմ:

Միշտակ տնուր կրկնուի ամայի ու պաղ, ինձի ընտանիք էր ան. գիտէի որ երկար, երկար ժամանակէ ի վեր հոն կը բնակէի, և սխալ ընտանիք: Ոչ արտուած էի, ոչ դուարիմ:

Ինչպէս բան մը կար մէջս. բայց բանի մը փափաք չունէի: Մէկու մը նման, որ հասած է իր բաղձանքներուն ծայրին, հանգիստ էր ու խաղաղ:

Կը յիշեմ որ ամենիս մը քաջուած, բազմոցի մը վրայ ընկողմանած, ժամա նակիս ամենամեծ մասը մտածելով կ'անցունէի: Ի՞նչ բանի վրայ կը մտածէի. չեմ գիտեր որ ըսեմ:

Սենեակիս մէջ առարկաներ կային որ երկար առնէի ի վեր ծանօթ էին ինձի. վարժուած էի անոնց. թերազմեցաւ էին անոնք:

Առաւօտները, երկինքը, ցերեկները, գիշերները իրարու կը նմանէին. շատ ամապտ երկինքի մը տակ կ'ապրէի, երկինք մը որ չէր վախճուեր ըստ:

Կարծես թէ կը սպասէի որ գան առնաք, ծանօթներս, բարեկամներս, սիրածներս, անոնք որ անուշ բաներ ըսած էին ինձի երբեմն, անոնք որոնց նայուածքին տակ լսեցիս այնչափ անուշ կերպով արտաբերէր, անոնք որ հոգի քոյրերս, հոգի եղբայրներս եղած էին, զիս հասկցող մտերիներս, գաղութական օծում չտրուող, քաղցրութիւն պարգեւող, տիւրուու և գիշերներու ամենէն թաւալակիւղ խորհուրդներուն առարկան և զոյգ էակները: Անոնք չէին գար. կ'ուշանային, տարապալան կերպով կ'ուշանային: Բայց ևս անհամբեր չէի. պիտի ըսէի թէ վստահ էի որ անվրէպ պիտի գար...:

Հիմա որ, շատոնց, թողած եմ այն բնակութիւնը, իմ տարբէս դուրս քեցուած կը զգամ:

Աշխարհի մարդաձայնը, կենդանի էակներու բազմութիւնը, պայծառութիւնները, որոնց տակ այնչափ արեւն արցունք պատարտած է, քաղաքներու մութերը, համբանները որ կ'երկարին, երկաթուղիները իրենց շատախեղներով, զործարանները իրենց երկաթի կենտրոնակուծութիւնով ու պողպատեայ շփոններով, ծփուն քաղաքները իրենց չորհրդէն աղաղակներով, թէլադրոնները, հաւաքումները, տաճարները՝ իրենց վայնասուններով, աչա ամենը զիս կը նեղէ:

Հոգւոյս աչքը կը դառնայ դէպի վաղիցու տունը, չմտնող տունը, հազար անգամ բռնած և հազար ամենգա

բաղձալուած բնակարանը, լուսնու և հայեցողութեան օթիւմանը: Նման քիչ մը այն տունին ուր կը բնակէր Եղիան քսան քորիկի չափ առաջ, երբ յաճախ կ'երթայի զինքը տեսնելու, սրտակից բարեկամն, եղբայրս, իմացականութեան առաջին սէրը և առաջին զարկուցիչը, պատահութեանս զարմացումը և կուտը:

Ինչ որ ալ ըսին, ինչ որ ալ ըսին Եղիային համար, անկեղծիկ բարեկալած հոգիներու սէրը պիտի մնայ ան: Հայեցող արտուած հոգին եղաւ ան. ապրելու առնան անդրաշխարհի կեանքը միտախոյ էակը: Այսպէս ըրած ըլլալուն համար դատարարութիւն է զանիկա: Դատարարութիւն է և ուրեմն ուրեմն վստահ զի կ'աղջին չէ, դատարարութեւն է զգալիս իր մեկտակը չէ:

Մարդիկ կան որոնց աշխարհայեցողութիւնը որոշ ժամանակի մը մէջ կը կազմուի, կը կանգնուի հաստատուն տրամբ: Գետնի վրայ, և կ'ըլլան իրենց և իրենց նմաններուն օգտակար իրենց հասկցած, իրենց հաւանած կերպով, թէպէտ այդ ամենուն հասկցած, ամենուն հաւանած կերպը չէ:

Ուրիշներ ալ կան որ, տիւրքերի, կեանքի յաւիտեական զարմանքին մեծութիւն չմտած, խաբարտակով կ'երթան կեանքին մէջ, միշտ երբեք, բնաւ երջանիկ, յաւեւ տխուր, ամենին զըմբոս:

Առաջինն ըն եւ խելացիները, թէ վերջինները. ո՞վ կրնայ ըսել:

Կ'ըսէի ուրեմն թէ հոգւոյս աչքը կը ձգտի դէպի հիմաուրց տունը, չմտնող տունը, չգիտնող տունը, չմտնող տունը: Բայց առտով աւելի ընտանիք բնակարանը: Բանի քանի անգամ բնակիւր եմ հոն, զարեկով առաջ կարծես, և ապա զարեկ վերջը: Ամեն բանի գէմ գոց, անծանօթ տունը, ուր զարծեալ պիտի երթամ որ մը, ուր պիտի գան անոնք որ սիրեցի, որոնց վրայ շատ անգամ մտածեցի. ուր պիտի երթամ որ մը, ոչ երջանիկ ոչ թշուառ, ոչ զուարթ ոչ վշտաբեկ, սովորականիս պէս, բայց սկսելով որ գան, որ գան անոնք ալ, հի նաւուրց, յաւիտեականութիւն ի վեր ճանչցող տունը, ուր ոչ անմեղները կը խոյ խողեն, ոչ մանուկները կ'աղբին, ոչ աղջիկներուն փափուկ միտքը կը կտրտեն, ոչ պատմութեան մէջ անուն մը, հոգ չէ թէ օրհնուած կամ անխնայ, ժամանակու ժամանակու և աղիտարեկ վատաւարութեան կը զոհն ամբողջ իրենց ազգը, ուր ոչ յիմարեկ կան, նիւն ու տխար աղբի մը անդամներ, որ ընկերաբարկան վարդապետութիւններուն օտնվիրանները ըլլալ կը մտարեկն ի վստա իրենց ժողովրդին և ի կորուստ իրենց եղբայրներուն: Երբ հոգիներուն ոտնակոխ կ'ըլլան վստահ զի իրենց եղբայրներէն մէկ քահն, չամբուէ և խօթամիտ, փոխանակ ամենէն վերջը քաղցու, ամենէն առաջին ընկալողները կը նկատին դառնալ այն մարդաւորական, բայց շատ արկածալից նպատակներով զինուած բանակին որ ընկերաբարկութիւն անուն ունի, և որ կուտուած է փրկել, բայց երբ, ո՞վ գիտէ, ընկերութիւնը աղիտամի բնապետութեան կամ անոր բարեկամ անգուծ անկարեկիր զրամագրութեան ձեռքէն:

Այո՛, պիտի երթամ զարծեալ այն անծանօթ տունը, ուր պիտի գան ամենքն ալ, ամենքն ալ, որոնց ի գուր սպասեցի, և չեկան:

Յ. ՍԵԹԵԱՆ

ՃԵՐՄԱԿ ՈՒ ՍԵՒ

Առանցիկ դէպքէն յետոյ Իզմիր խուժող այրերու մէջ կ'զտնուին եղբ մայր ու աղջիկ մը:

Վերջերս այդ դեռատի աղջիկը կ'ստիպուէր Ազգային Հիւանդանոց գիմնը, պէտք զգալով բժշկական խնամքներու:

Եւ Առանցիկ խուժուած, ահարկու և քառամեկի դէպքէն զոհերէն մին եղող այդ աղջիկը կ'ըսէր... մանչ զաւակ մը...:

Այժմ այդ աղջիկը մայրը դիմած է իր մօր միջոցաւ Առաջնորդարան ծանուցանելու համար՝ որոյ որ անկ է՝ թէ չտղեր ոչ անուցանել և ոչ ալ տեսնել իր արդանգի այդ պտուղը:

Ի՞նչ պիտի ընէ Առաջնորդարանը՝ չգիտեմք, սակայն մեր կարծիքը այս է.

Հոգիներ փրկող զիւղութեան Գերման քնքուշ քոյրերուն թող յանձնեն այդ անմեղ սխալը:

Անոնք որ բռնի կ'երկրեն մայրերու գրկէն խեղճ հարազատ որբեր ու որբուհիներ, տարակոյս չկայ թէ թեւաւոր պիտի ընդունին այդ հայաթուրք խնամաձիրը, որովհետեւ այն և անորդները միտքի փրկելու արտօնուած կրնան ըլլալ այդ քոյրերը՝ եթէ իրաւամբ զիւղութեան հաշտար կ'զօրեն...:

ՆՈՒՐ ՀԱՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

(Եւր. 146 թիւին)

Հոս կանկ մ'առնունք: Ի՞նչպէս կ'երևի քեզի, սիրելի ընթերցող, որոնք պաշտօնական տեղեկագիրներով և կատարուած պաշտօնական քննութիւններով մեր կրկին զարդանալու կանկարէն կերպարանք առած վերքերը լաւ մը ճանչցուելէ, անոնց բոլոր խորութիւնը թափանցուելէ, անոնց բոլոր խորութիւններն և խոյն-զոհներն մատնանիլ զուարթելու, առանց այդ վերքերուն փոքր ինչ զարման մը տանելու, առանց այդ խորութիւններն ևս ուշ իսկ գիտնալ, առանց այդ խորութիւններէն և ոչ մին վերցունելու կամ իրաւագործական իսկ տեսնելու, ապրի-նաւորութիւնը առաջնորդ բանելով, Երեսփոխանութեան ժողովը արձանագրելով՝ կ'ըսէ կատարուած այս որոշումներն ի՞նչպէս կ'երևին քեզի. Ի՞նչ զապալար կուտան քեզի չէ թէ Ուսումն. խորհրդի վերջը՝ որ խնդրոյն վրայ պահանջուած հրմտութիւնը չունէր, այլ Բաղ. ժողովին վրայ, որու այս տիպաբարեկամ արարքը յաւիտեան չկրնար սրբարանալ, նոյն իսկ ուսումնականութեան զիմակով...:

Մեսրոպեան և Հովսեփեան զարդանալու մէջ նորէն Տիեզեր. Պատմութիւն, նորէն Բնագիտութիւն, նորէն Բնական Պատմութիւն սկսաւ աւանդուիլ, իսկ ճանչցուած վերքերուն, միտմի նշանակուած խորութիւններուն զարմանք — Ե՛ր անոր, անոնց խօսքը կ'ըլլայ. Իզմիրի աղաղակի զարդանալու մէջ կ'ըլլան Ծաղկոյն մէջ խորագրային ԲԱՍՄԱՍՈՒՆ ԵՒ ՀԻՆԻ հոգիի մէջմէկ գտնուած, իսկ միւսին մէջ ԻՆԵՍՈՒՆ ԵՒ ՀԻՆԻ հոգիի մէկ վարժունի կայ եղբ միայն. — Ի՞նչ կ'ըլլայ եղբ, այդ կէտերը զարդանալու յատկաւ մութեան պատճառ կամ ապացոյց կրնան սեպուիլ երբեք: 30,000 զըլ ի յաւելուածով Առաւելով քիչ ժամանակէն ուրիշ բարձր, աւելի բարձր գիտութիւններու զատար ալ կ'սկսին, և այն ժամանակ, ու-

րախացիր Իզմիրի Հայ ժողովուրդ, երկրորդական զարդանալու, Ի՞նչ կ'ըսեմ, ճշմարտ ճնարաններ զարձած պիտի տեսնենք մեր Մեսրոպեան և Հովսեփեան զարդանալը, որոնց վիճակին վրայ ողբալու յիմարութիւնը կը գործենք:

Հարցում մի ևս. այդ աւելցուած 30,000 զըլ որ չէ թէ նախնական զարդանալու պարտութիւններն լրացնելու, այլ մեր զարդանալուն Ուսումնարանի արտաքին կերպարանքը տալու պիտի ծառայէ, ուսկից պիտի դառնէր — զարդանալու տեղեկէն. — գոնէ այդ գումարը ապահով էր. — ո՛չ ամենին, փորձերը և զարդանալու Յանձնախումբին տեղեկագիրը սորվեցուցած էին մեզ թէ խառն անհաստատ աղբիւր մ'էր այն. այնպէս որ ամէն հաւանականութեամբ կրնանք զըլուցել թէ 30,000 զըլ գումարին գոնէ՛ կէսը Ազգին մատուցել պիտի տուէր նորէն, և այն ապարդիւն տեղը, և այն իր բոլոր անկարողութեամբ, Բոսն է թէ Ի՞նչ որ զարդանալու Յանձնախումբը մեղադրած էր 1878 Ներսիսեանական ժողովոյն նորէն կրկնուեցաւ այս տարի չնորիւ Բաղ. ժողովոյ. այն է «ձախաղ սահմանուեցաւ և ընդունուեցաւ, առանց ապահովելու հոստիլը». ըսել է «երևակայական, չէ՛ թէ իրական» աղբիւրներու դիմուեցաւ... Երկրորդական կամ բարձրագոյն զարդանալու խաբարտակի ատուերին եւ տեսնելու վաղելով...:

Բոտ որում խնդիրը զարդանալու թուշակի վրայ է, այս մասին ևս կ'ուրեք հետաքրքրական հարցում մ'ընել, որու Բաղ. ժողովը թո՛ղ բարեհաճի պատասխանել: Ինչ երեսփոխ. ժողովոյ որոշման համեմատ ունեւոր ծնողներէ թուշակ պիտի պահանջէ և չվճարող աշակերտները պիտի վճարէ: Լաւ: Բայց ի՞նչ պիտի ըսէ կամ ընէ եթէ ծնողք հետեւալ իրենց զօրծածեն. «Երեսփոխանական ժողովոյ չէ թէ մէկ, այլ ամէն որոշումներն յաղգելի պէտք է ըլլան: Արդ, քանի որ զուրք, պաշտօնական մարմին, անոր այս ինչ ուրոշումը եղծեցիք, մենք ալ ազատ ենք անոր այն ինչ որոշումը եղծելու, և այս մասին ձեր բարի օրինակին կը հետեւինք միայն. եթէ մենք պատժող արժանի ենք, դուք աւելի ևս»: Կը յուսամք թէ, Բաղ. ժողովոյ իմաստութիւնը այս տեսակ բեւբանները կարկիւր միջոցը և իրաւունքը կը գտնէ...:

(Եւր.)

Մ. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

(ԳԱՆԻՒՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Ա

Մեր ցեղին մէջ ունենք զառապարգ մը նորապոյն քերթողներ, որոնց չարքին մէջ Դանիէլ վարդապետ ուշադրաւ ըլլալու արժանիք մ'ունի:

Իր առաջին անդրանիկ հրատարակութեան Սարգիսեան երկունքի մէջ էր, նորաթիւթ քերթողին հետ Ֆլորայի զարատանակ զատկար աղբին կարկով կ'անցնէին, խաղական սաթ ողկոյզներ ի ձեռին:

Եւ քերթողը սիրտ ի թունդ կը հարցունէ ինձի.

— Արդեօք մամուլը «Սարգիսեան» պիտի գնահատէ:

Բա՛ն.

— Նոր գրիչ մը պատրաստ ըլլալու է ցուրտ կամ ջերմ ընդունելութեան, Թաւնայն դէպս, նորերուն վրայ զգուշու-

Թեամբ կը գրուի, միայն խորհուրդ կը տամ որ քննադատութիւնէ չի լքանիս։

Ու վարուժան չի լքաւ, վասն զի առաջին օրէն անպատեհ ընդունելութիւն կը գտնէր։ Առաջին օրէն գնահատուեցաւ իմ վարած թերթերովս ծանօթացած էր վարուժան. «Անահիտ» ու «Շիրակ» ամսաթերթերը քննարկէն յարգեցին իր քրեանքը։ Վարուժան խրատուեալով. «Ապրիլ»-ը քննարկեցաւ։ Հայ հողին վրայ աստուածուցած էին Յաւելու աստուածը, վարուժան քերթողի հօր ու նոր չնշտով անոր քերթողին մէջ կը եղաւ։

Նորաստանման հայ պարբերականները վնասեցին իր քնարին փրանքները։ Ինչոր բաղդով կան կը հաստատուէր, Մը-խիթարեան վարդապետ մը համալսարանի դուռը իրեն ցոյց կու տար։ Ինքնաբոյս քերթողը զրադիտութեան աստիճանին մէջ կը կազդուէր. այդ միւսնայն ատեն, ինքնազարգացումով հայերէնը կը մշակէր, ու մերթ ընդ մերթ իր ընդվզող քերթուածները կը կարդայինք «Անահիտ» ու «Մազմիկ» թերթերուն մէջ։ Համալսարանական չըջանը աւարտելով, զիս կը գտնէ այն միւսնայն սենեակին մէջ, ուր իր անտիպ անդրանիկ հատորին քերթուածները համեստ զատաստանիս յանձնած էր։ Հիմա ձեռքը գալարուն երկայն թերթ մը կար, պիւնիստ յայտնական ժպտով զայն կը պարզէ առջեւ։

Անունը ուրախութեամբ կը կարդայի իր գրագիտութեան և իմաստասիրութեան վկայագիրը։

Գրչի տէր մարդու մը համար «տիպ-յով» ըլլալը, գրականութեան հետ պըսակուիլ է։ Այդ վայրկեանը հանդիսական էր՝ սեղմեցի ձեռքը։

— Գնանք — ըսի — ուրախ ատենս ուս-սարաքառ կը խօսիմ զիտես։

— Գնանք — պատասխանեց, ու թեւս մտած զրախաձեւ՝ պուրակները կտրեցինք։ Մոյլէն հանեց քերթուածներու հաւաքածոն, որուն անունը զրած էր Յեղիմ Սիրտը. և ճարտար հեռուորի չնշտով ընտրանք կարդաց իր քերթուածները։ Ճիւղ-ճեմելով՝ աղինաւոր իտալական Բ. գիւղի ծառուղիները կտրելով՝ գրական գրօսանք մը կուտնանք։ Մէկ քանի ամիս վերջը անտիպ հատորը «Արծաթ» Գրադատանոցի խնամքովը հրատարակ կ'ըլլէ այն հաւաքածոն։ Այդ հատորին պարունակութիւնը ինծի ծանօթ է, ու քեզի, ընթերցող, ան թող անծանօթ չի մնայ։ Ես սիրով անգամ մը ևս զայն կը թերթեմ, դու կարդա ու վերլուծէ քերթողին սէր ու համբուր հոգեբանութիւնը։

Յառաջարանի տեղ Ձեռք մ'ունի, ան նորին է, ինչ որ ինծի կարդացիր էր։ Գողթան քնարէն ոսկի փոշի սրտուած է անոր լարերուն վրայ։

«Եղեգնեայ գրով երգեցի փառքեր — Բեզի ընծայ, իմ հայրենիք —

Սօսեաց անտառէն էի զայն կըտրեր...» Հին ու նոր հայրենիքը այդ եղեգնեայ գրովը նուիրական պիտի համարի՝ ինչպէս պատմութեան մէջ նուիրական ապրած է սօսանուէր Արաբիան մանուկի անտառը։ Վարուժանի եղեգնեայ սրինգը երգած է հայ գոհները, հայ պանդուխտները, սուրբի զոհները, կրակի զոհները, հայ մաշտիկները, քաջ մարտիկները։ Իր ձօնէն բաժին կը հանէ սրտի գուրգուր հատորներուն։

«Եղեգնեայ գրով որք տունս երգեցի — Բեզի ընծայ, հայր աչնիւր —

Յամբած աղբիւրէն մեր զայն յօտեցի... — Բեզի ընծայ, իմ հայրենիք —

Եղեգնեայ գրով օճախ երգեցի։ Ինչ եղեգնայ փող ծնիւն երանէր։»

Հայ կեանքը ճակատագրական մղումով եղած է պայքար. վարուժան իր եղեգով կ'երգէ վրէժ ու պայքար։

★

Իր նեմեախը կարգաւոր առաջ, մեհնական ներանձնութեամբ հողեղծալ անընթաց մ'ունեցիր Որիկոսի տաճարին մէջ։ Սովորական պատկերները ջնջեց, գերբնական մտքով քնարը ու վրէժը խանդավառութեան հալոցին մէջ ձուլէ։ Իր նեմեախը գեղարուեստի անդրական ստեղծարարութիւնն է, ու այդ հրաշակերտ կուսքին առջև բանուոր ժողովուրդը վրիժագոյն աղօթք մը կ'երգէ։ Արդարութեամբ զմայելով մտիկ կ'ընէ։ Վարուժանի եղեգնեայ սրինգը քանդակագործ վարպետի անընթաց կ'ունենայ իր այդ երգը գրական հրաշակերտ արձանագործութիւնն է։ Վատիկանի Պէլ-վէտերին մէջ, կայ Պապի թատրոնին քով գտնուած հոգովմալտան արձանի մը իրանը, Միքէլ Անճէլո կը սքանչանար անոր վրայ ու հիմա, այդ գեղաքանդակ մարմարի կտորը՝ ամէն հանճարեղ անդրադարձի համար հիացումի հրաշակերտ մըն է։ Ես բաղդ ունեցեր եմ զայն տեսնելու։ Գեղեցիկագիտական արուեստի հօր ներշնչումը՝ զոր նոյն ատեն կրած եմ, կը նորոգուի կ'արդարով վարուժանի նուագաչէն արձանագործութեան սա մէկ մասը։

«Եւ քանդակեց, քանդակեց, Եւ քանդակեց, քանդակեց...

Ո՛հ, ինչ փոյթ թէ անցան անբուն զի-չերներ,

Եւ ցորեկներ՝ անդադար... — Ծիծերն անա, ծիծերն անա արձանին, Ե՛քքան մաքուր կըրորըւած, պաղ-պաղուն,

Որ անշուշտ կաթն անոնց մէջ պէտք էր կամ լոյս՝ սառած, և կամ արձաթ հալուած։

Կողերն անա, անհորոքն չընդաւր, Որոնց ներքե կարծես արեամբ մեծնային Արդարութեան, վրէժի սաղմերն երկ-ուորակ։

Շինեց ողն, յո՛յր բուժերն, ազդերը ողորկ,

Շինեց և՛ պորտն՝ որ զանգուածին մէջ յանկարծ

Գառնէն ծնող աստղի պէս ճառագայթներ գուրս պոթկաց։

Օ՛հ, հարուած մ'ալ, հարուած մ'ալ... Գառնէն զահին մէջ ձէթն ըսպառի ըսկըսաւ։

Օ՛հ, հարուած մ'ալ, հարուած մ'ալ... Եւ քանդակեց, քանդակեց... Կերակը գաճերն և սրունքներ։

Կերակը ոտքերն՝ որոնց տասնեակ մատերէն ժահրով, մեղրով խառնուած

Դըղըհաս լոյսի վտակներ ըրդիսեցան։ Եւ չինեց ան վերջապէս

Կընծ մէջքէն վար անեղ Սուր մ'երկալորի, սուր մ'անպատեհ։

Սուր մ'անքիծ, Եւ Աստուծոյ պէս արդար։

Այն ատեն հոն մարմարիտեան խորշին մէջ Գնացող օճն արթնեցաւ

Եւ փաթեցով զինք մեղմօրէն այդ զէնքին՝ Կաթիլ կաթիլ ըսկըսաւ թոյն մը կաթիլ...»

Պէլվետերի արձանի իրանը գեղարուեստի աչքերով մեր սրտին հետ կը խօսի, իսկ վարուժան կ'երգէ։ Բողոքի, վրէժի չանթիւ կուտակած է իր արձանին մէջ։ Եղեգնեայ, Հեղեղի, Մէլիկեղի վրէժ սիր-ճաղոս սպանողները կը տեղայ։ Զարու-րանքը ընդվզեց Եղի գուժերով վտակնե-րան նուագախումբի խաղիկը կը յիշեցնէ։

ԱՍՏՈՒՇԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹՈՒՐԲԵՆ ԶԵԼԵՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԻՆՉ ԿԵՍԷ ԹՈՒՐԲ ՄԱՍՈՒԼԸ

Կրէտական խնդրէն ծագած զժուտութիւնները ամէնուն ուշադրութիւնը գրաւած են այս պահուս, և տնտեսիկն է չղբաղիլ այդ հարցով։

Լաւագոյն խորհուրդը զոր կարելի է տալ երկուսուրդ — Թուրքերուն և երկուսուրդ — Թուրքիոյ, չափաւորութիւն և խաղաղասիրութիւնն է։ Այս կը պահանջեն Թուրքիոյ և Հելլէններուն ճշմարիտ շահերը։ Շատ քիչ անգամ պատերազմը օյ-տակար կըլլայ՝ նոյն իսկ յաղթող կողմին համար, և մասնաւորապէս աղտոտերը կը զոհնայ յաղթուող կողմին։

Տէրութիւնները կը խորհրդակցին. յուսարի է որ պիտի կրնան անդամանելի սխալներու առաջն առնել։ Կրէտէի լայն ինքնօրնութիւնն մը տալու հիման վրայ զոյացած համաձայնութիւն մը միշտ հրեարաւոր կը թուի։ Օսմանցիներու կողմէ սկզբունքով ընդունուած է ասիկա։ Կրէտացիները և Յոյներն ալ պիտի ընդունին։ Բոլոր խնդիրը հոս է։

Այս մասին չահեկան է յառաջ բերել թուրք մամուլին կողմէ արտայայտուած կարծիքները, որոնք զարմանալի յստակութեամբ մը կը պարզեն կացութիւնը և որոշ եղբակացութեան կը յանդէս։

Ահա՛ թէ ինչ կրնէ Պոստի երևութեան Հիւսէին ճահիտ պէջ՝ Թաւիւն ի մէջ։

«Քանի մը օրէն յունական խորհրդարանը պիտի բացուի. անշուշտ Կրէտացիները երևափոխաններ պիտի զրկեն հոն, որոնք՝ ըստ ամենայն հաւանականութեան լաւ ընդունելութիւն մը պիտի գտնեն։ Մենք ինչ պիտի ընենք այն ատեն։ Առանց վարանելու պիտի պատասխանենք։ «Պատերազմ»։

«Երկար ատենէ ի վեր կը խորհնք այդ արդիւնքին վրայ և կատարելապէս հասկըցած էինք թէ Յունաստան՝ վերջերս իր գնած զրահաւորին յանձնումը փութացընել ջանալով՝ ուրիշ նպատակ չունէր եթէ ոչ իր նաւատորմը դնել մերինէ։ Գերազանց զիրքի մը մէջ՝ պատերազմի ժամանակ, ժամանակ չպիտի ունենայ ատոր և զժողովրդութիւնն մըն է իրեն համար որ եթէ կամ ուրիշ ամիս ետքը միայն տեղի ունենայի՝ պատերազմը մօտ օրէն պիտի պայթի։ Պէտք է ուրախ ըլլանք այս մասին։ Որովհետեւ, մեր նաւատորմը իր աշտօրեան գերազանցութիւնը չպիտի կըրնար պահել՝ եթէ գնուած զրահաւորը ժամանակ ունենար հելլէն նաւային ուժը զօրացնելու։

«Բայց, հակառակ ասոր, Յունաստանի համար ամենէն մտահոգի կէտն է

գարձեալ զամաքային սահմանադրուիլը։ Անիկա պէտք է կատարելապէս զիւնայ թէ՛ այն օրը ուր երևափոխանները Աթէնէ քի մէջ ընդունան, թէ՛ կողմէն օսմանաւորմիկը խորհրդի պիտի հետէ Բիւրէի նաւահանգիստին մէջ և միւսնայն ժամանակ մեր լանտիները պիտի իջնան կարիսպի գաշտագետին մէջ։

«Քաղաքականութեան մէջ խօսքերը ապարդիւն կը մնան։ Գործ պէտք է։ Որպէս զի, վաղը, զահիճը յանկարծակի չիգայ խիտ հաւանական պատերազմի մը առջև, պէտք է որ այժմէն սկսի զինուորական պատրաստութիւնները և արդեամբ ցոյց տայ թէ ինք պատրաստ ազգային պատերազմ պայտապանել ամէն պատահականութեան դէմ։

«Աւելորդ է լսել թէ Պուլիարիոյ հետ հաւանական պատերազմի մը համար չէ որ այս պատրաստութիւնները պիտի կատարուին։ Ամէն ոք զիւրութեամբ կ'ըմբռնէ թէ այս տեսակ պատերազմ մը չպիտի ծագի, որովհետեւ տոխիա ընելու համար ո՛ր և է լուրջ և բանաւոր պատժաւ մը գոյութիւն չունի։ Եթէ պատերազմը պայթի՝ ատիկա պիտի ըլլայ Յունաստանի հետ՝ Կրէտէի պատճառաւ։ Ահա՛ թէ ինչ պէտք է լսել լայն լայն ի բայց և ինչո՛ւ համար պէտք է ատոր պատրաստուիլ յայտնապէս։»

Իզգաւ ևս կը գրէ։

«Աթէնքի նոր զահիճը կազմուեցաւ Մ. Տրակուսիի նախագահութեամբ։ Ասիկա երևութեան և պայտօնական ձեւակերպութիւնն է։

«Իրականութիւնը այն է որ զահիճը կազմուեցաւ Կրէտէի արտաքին գործող նախարդ տեսուչ Մ. Վէլիդէյօսի ղեկաւորութեան տակ։ Այս պարագան շատ վէշ տպաւորութիւն մը յառաջ բերաւ օսմանական չըջանալներու մէջ։

«Զինուորական միութեան նախարդ ուրոյան համեմատ՝ ընդհ. ժողովը պիտի գումարուէր վեց կամ եօթը ամիսէն։ Կը լսենք թէ Տրակուսիի զահիճը ջնջած է այս սրտումը և առաջադրած է մէկ երկու շաբաթէն՝ գումարեղ ժողովը։ Այս պարագան բնականաբար աւելցուց օսմանցիներուն դժգոհութիւնը։

«Միւսն ևս ինչ զոյց չըլցաւ թէ — թէ և անհիմն — Բ. Դուռը որոշած էր վերջնագիր մը զրկել հելլէնական կառավարութեան։ Ասիկա վաղահաւ է։ Մեր կարծիքով, Բ. Դուռը վերջնագիր պէտք է զրկէ Կրէտացիներուն երևափոխաններ զրկելէն և հելլէն կառավարութիւնը անոնց նպատաստը ընդունելութիւն մը ընելէն առաջ։

«Գրեցիք թէ Հելլէնները, հելլէն նախարարները և մանաւանդ զինուորական միութիւնը արագ քայլերով դէպի իրենց կորուստը կը զիմն։ Օսմ, կառավարութիւնը, տէրութեանց կողմէ ըլլալիք աւմէն հաւանական առարկութեանց առաջն առնելու նպատակով պարտաւոր է սպասել նիւթական իրողութեան մը վերջնագիր մը զրկելու համար։

«Օսմանեան հպատակ եղող Կրէտացիները կողմէ Աթէնքի խորհրդարանին և երևափոխաններ զրկուելու պարագան մեղի պիտի հալոյթի՞նք այդ նիւթական ապու-ցոյցը։ Այն պարագային ուր Աթէնքի զահիճը՝ առանց կրէտական երևափոխաններու անուանումին՝ ինքիսեմ հոչակի կողմին միայնումը, գարձեալ իրաւունք

“ ԿԱՇԻՆԻՔ, Ի ԹԵՐՈՒՇԱՆ [26]

ՕՔՔԱՎ ՄԻՐՊՈ

ՍԵՆԵԱՊԱՆՈՒՅԻՒ ՄԸ ՈՐԱԳԻՐԸ

Պ.

Այս իրիկուան ճաչին, պտուղ մեծա-րկուտ ատենս, Տիկինը խստութեամբ մը ըսաւ ինծի։

— Եթէ սալորը կը սիրես, կրնաս ինձ մէջ ուղիւ... Եթէ պէտք ըլլայ՝ ևս կուտամ քեզի... Բայց չեմ ուզեր որ միւսակող առնես...

Ես պատասխանեցի։

— Ես գող չեմ, Տիկին, և արդէն սա-

լոր չեմ սիրեր...

Տիկինը պնդեց։

— Քեզի կըսեմ որ սալոր առած ես... Կրկին պատասխանեցի։

— Եթէ Տիկինը զիս գող կը կարծէ, կրնայ անմիջապէս հաչուս տեսնել ու ճամբել։

Տիկինը ուժով մը ձեռքս առաւ սալորի պնակը։

— Պարոն հինգ հատ կերաւ այս սո-տու... առաջ երեսունընթիւ հատ կար... հիմա քսանընթիւ հատ մնացիւ է... Բոլոր է երկու հատ գողցած ես... Թող ասիկա վերջին անգամը ըլլայ...

Ճիշտ էր... երկու հատ կերած էի... Թշուառական կինը համբած էր սալորնե-րը...

Ո՛չ... քաղցուկիք բան չէ...

Ե

Մայրս մեռեր է։ Այս առաւել խնայող քաղաքէս եկած նամակէ մը։ Թէ և ծեծէն զատ ուրիշ բան տեսած չեմ իրմէ, բայց զարձեալ շատ ցաւեցայ, և մինչև իրիկուն շարունակ լացի... Տիկինը լայս տեսնելով՝ հարցուց ինձի։

— Նորէն ինչ են այդ ձեւերը...

Պատասխանեցի։

— Մայրս, ինձ մայրս մեռեր է...

Այն ատեն Տիկինը իր սովորական ձայնովը։

— Դժբաղդութիւն մըն է ատիկա...

Գոր կարելի չէ զարմանել... Բայց պէտք չէ որ ատոր համար գործերը ետ մնան...

Այս եղաւ իր ամբողջ միակերպականը... Ահ, իրաւ... Բարութեան տիպոր մը չէ Տիկինը...

Ամենէն աւելի ինձի վրայ պատճառող սա եղաւ որ մօրս մահուան... և փոքրիկ յուզական սպանութեան միջև զուգա-դիպութիւն մը տեսայ։ Խորհեցայ թէ ա-սիկա Աստուծոյ մէկ պատիժն էր և թէ թերեւ մայրս չպիտի միւսնէր՝ եթէ չստի-պէի հարկաբարձութիւնը ինձ Բիւրիկը սպան-նելու... Պարտաւ տեղը ևս ինձի կրկնեց թէ մայրս յուզական առաջ մեռած էր... Իմն մը օղուս չըրաւ... և այս պայ- փարը ամբողջ օրը հալածեց զիս խղճի խաղի մը պէս...

Շատ կը փախաւքի քաղաքս երթալ։ Բայց Օտիէն շատ հեռու է... աշխարհիս միւս ծայրը... Եւ յետոյ զրամ չունիմ... Երբ առաջին ամսական առնեմ՝ պէտք է զորձակալութեան գրասենեակին ունեցած պարտքս տամ... Ոչ իսկ պիտի կրնամ վճարել այն քանի մը մանր մեռեր

կունենալինք վերջնազրկ տալու: Բայց կը կրկնենք թէ խոհեմութիւնը պարտք կը դնէ մեր վրայ գործի սկսելէ առաջ՝ սպասել այս տեսակ նիւթական ապացոյցի մը»

ԱՐՁԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՒԻԿԵԱՆ ՈՐԲ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Կիւիկեան Որբախնամ Միութեան կանոնադրին թերթի մէջ հրատարակման առթիւն օգտուելու ուզելով, Միութիւնը խնդրած է խմբագրութեանէն իր հրապարակային շնորհակալութիւնը յայտնել արդի հատարակութեան որ աշխարհ ազնիւ փոխկրօնութեամբ քաջաբերեց Միութեան անդին քայլերը: Տարալոյս չունենք թէ իրարից և իր արուարձաններուն, ինչպէս աւելի փոխալային ազգայնոց կողմէ ցոյց տրուած այս համակարգ վերաբերուած և քաջաբերանքը՝ խթան մը պիտի ըլլայ Որբախնամ Միութեան կարեկին ընկուած անկանոթէն ապահովելու համար վստահութիւնը և համակրութիւնը այն ազնուասիրտ բաժանորդներուն և նախ քան տեսչին, որոնք սիրաշօթար մասնակցած են Միութեան հաստատումը բաժանորդագրութեան: Երջնքան անտարակոտեմէն է թէ Կիւիկեան Որբախնամ Միութիւնը բնաւ ամենայն պատրաստ է աւելի ևս ընդարձակելու իր գործունէութեան սահմանը և աւելի մեծ թիւով անտէր որբեր պաշտպանելու, եթէ փափայ յայտնուի և պէտք եղած ձեռնառութիւն ու միջոցները ընծայուին իրեն:

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԿԻՒԻԿԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՒԹԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Հաստատուել է 1909 Նոյեմբեր

Յոյրում Ա. — Միութեան նպատակն է իրարից և իր արուարձաններուն հայ հատարակութեան տեսչին նպատակներով Կիւիկեան որբեր պահել Կիւիկեայ մէջ (Վրդաբիկեան Սանիթ) անուամբ, իր օժանդակ Կիւիկեայ Որբախնամ Կեդր. Կոմիտէին, որ ի Կ. Պոլսի:

Յօդ. Բ. — Միութեան կը բաղկանայ Տնօրէն Խորհուրդէ մը, պատուոյ տիկնանք և հասարակ օրբորդներ:

Յօդ. Գ. — Միութեան բաժնեկիւն է ամսական 4 մէկտրիկ, փափաքողը կրնայ մէկ բաժնէն աւելի գրել:

Յօդ. Դ. — Հասարակ օրբորդները ի ձեռքն ունենալով տպուկ և թուղթի կը ընկալուին՝ ամէն ամսոյ 1—15, իրենց լաւագոյնը առնելով պարտքով, բաժնեկիւնները կը գանձեն և որոշուող օրին կը յանձնեն ժողովին:

Յօդ. Ե. — Տնօրէն Խորհուրդը ամէն ամսոյ 15ին ընդհանուր ժողով գումարելով կը գանձէ հասարակ օրբորդներու բերած զրանները, զորս նշանակելով կը զրկէ գանձապետին և փոխարէնը ընկալողը մը կ'ստանայ: Գանձապետը պարտաւոր է ամէն ամիս հրատարակութեան տակ հաւաքուած զրաններուն և եղած ծախքերուն հաշուեցոյցը:

Յօդ. Զ. — Միութեան կանոնային իր գանձապետը Ազգային վտանգին անձնաւորութիւններէն մէկը, որ առ այժմ Տիար Միքայիլ Աղանուրեանն է, որը Տնօրէն Խորհուրդէն ստացած զրանները՝ ամէն ամիս Առաջնորդարանի միջոցաւ կը զրկէ:

Պատրիարքարան՝ յանձնուելու համար Կիւիկեան Որբախնամ Կեդր. Կոմիտէին:

Յօդ. Է. — Տնօրէն Խորհուրդը պարտաւոր է տարին մի անգամ իր հաշիւները ներկայացնել Մեծաշնորհարան ի քրիստոնէի և ի վաւերացում:

Յօդ. Ը. — Տնօրէն Խորհուրդը պաշտօնավորութեան չընտան է հինգ տարի, սոց ժողովականութիւնը իր մէջէն հրաժարողներուն տեղ Տնօրէն Խորհուրդը ընկերութեան օժանդակ անդամներէն նորերը կ'ընտրէ և կը տեղեկացնէ Առաջնորդարանին ի վաւերացում:

Յօդ. Թ. — Երբ Տնօրէն Խորհուրդը ամբողջովին հրաժարի կամ մեծամասնութիւնը կորսնցնէ՝ Առաջնորդարանը ընկերութեան օժանդակ անդամներէն նորերը կ'ընտրէ և անոնց կը յանձնէ գործին շարունակութիւնը:

Յօդ. Ժ. — Երբ ընկերութիւնը իր գործունէութիւնը աւարտէ և կամ զարկի գործիքը՝ իր ամբողջ ունեցածը կը յանձնէ իրր նուէր Գանձիչէ Հայ բարեգործական Միութեան:

Յօդ. ԻԱ. — Վեցերորդ յօդուածը ժամանակին համեմատ փոխելու իրաւունքը ընկերութիւնը իրեն կը վերապահէ:

ԱՆԴԱՍՈՒՇԻՔ

ԿԻՒԻԿԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՒԹԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տնօրէն Խորհուրդ

Տիկ. Արուսեակ Մարկոսեան Առնապոլսոյ

« Ելիզա Գաղաթեան Փոխ »

« Լուսի Գաղաթ » Առնապոլսոյ

Օր. Վիքթորիա Ամիրսեան Փոխ »

Խորհրդարան Անդամներէ

Տիկնայք Մարի Պարտիզպանեան, Լուսի Վեցեան, Օրբորդք. Մարիանէ Սաւաթեան, Մարի Պաղապանեան, Լուսի Պերկանեան, Եսթիկ Պաղապանեան:

Պատուոյ Անդամներէ

Տիկնայք. Ազատիկ Սրապեան, Սրբուհի Աղանուրեան, Սրապեան Քոփալեան, Սրբուհի Պերկանեան, Ելիզա Մերկիլեան, Մարկոսեան Մատանեան, Մարի Պարծանեան, Քաղաթի Պաղապանեան, Անուշ Պաղապանեան, Քաղաթի Տէպեան, Քաղաթի Մանուկեան, Օրբորդք. Վերմի Պաղապան, Վառլամ Օհանեան:

Հասարակ Անդամներէ

Օրբորդք. Մարի Գաղաթեան, Հեղինէ Հարէնց, Կիւրա Իւսիքեան, Վերմի Բարապեան, Եւգենի Մաղապանեան, Մերսեմէ Դաղարեան, Հոփիլմէ Յովսէփիկեան, Մարիամ Յակոբեան, Վառլամ Մարկոսեան, Մարի Սիւրբանեան, Գաղաթի Փանոսեան, Մարի Սրապեան, Լուսի Նաղաթեան, Արաթիկ Բարապեան, Եսթիկ Քաղաթեան, Մարի Արթուրեան, Անիցա Աղապեան, Սրբուհի Ալեքսանդրեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒՂԱՐԱ

Ի Զ Մ Ի Ր

Յունաց Առաջնորդի մահուան առթիւ մասնաւոր հրատարակում հրատարակուած է այսօր Պատ. Տեղապահ Տ. Սրբին Մ. վրդ. ներկայ գտնուել յուզարկաւորութեան հանդէպին. Տեղապահ Ս. Հայրը չըջապատուած քահանայից գաղէն և Առաջնորդարանի ժողովականներէ ոմանց հետ

ունեցած պարտքերն անգամ չեն կրնար դոյցել...

Զարմանալի բան... Ողջ եղած տեները զրկելէ ընտելի մտածել իր վրայ... զինքը տեսնուած փափաք մը չէի զգար... Երբ նոր տուն մը մտնելի՝ ա՛յն առնել միայն կը կը զրկէ իրեն և ան ալ հասցեն խմբակներէ համար... Ծարսունակ կը ծնէր զինք... աղէկ որ մը չի տեսայ իրմէ որ միջոց գնելով էր... Բայց մէկէն ի մէկ իր մեռնելը իրենից չառ տրամեցայ ու հիմայ աւելի քան երբեք առանձին կըզամ ինքզինքս...

Եւ զարմանալի ճշգրտութեամբ միտքս կուգան մանկութեան օրերը... Նորէն կը տեսնեմ այն ամէն անձերը և առարկաները որոնց մէջ սիրայ զմեզակ կեանքին առաջին փորձերը... Ստուգելու մէկ կողմը չափազանց զգուշացուած կայ,

ներկայ պիտի գտնուի յուզարկաւորութեան հանդէպին:

Ուրախ երեկոյ տեղի ունեցած է Առջ. փոխանորդ Արմ. Տ. Յովհ. Ա. քահանայի նախագահութեան տակ Գաղաթեան խորհրդի նիստը, որ ըզրադած է ամուսնական լինելու գաղտնիք:

Նոյն երեկոյ նիստ ունեցած է նաեւ երկուս վարժարանաց Ուսուցիչ. խորհուրդը Պատ. տեղապահ հօր նախագահութեան տակ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՇԱԼԱԿԱՆ առտու, արշալոյսին, Պուր-նոյալի մէջ կախաղան հանուցան այն չորս անձերը որոնք Իզմիրի Պատերազմական ատենակից կողմէ մահուան դատապարտուած էին՝ մասնակցած ըլլալուն համար Մ. Ի. Բաթիկընի առանգման փորձին:

ԲԱԿԱԿԱՆ մաքսատան եւրոպական բաժնին քով տակ առաջ միջերանոց մը չինուած էր, բայց այս չինքը քարտիկ կողմէն դուռ չունենալով՝ հոն աղբանքները լիցնելու և հանելու համար մեծ դժուարութիւններ կը պատահէին, այս անգամ լիցնել միջերանոցի քարտիկ կողմին վրայ դուռ մը սկսած է չինուել որուն համար խնամուած օսկի ծախք մը պիտի ըլլայ:

ԱՆՈՒՇԻԶԻԻ մէջ կիններու յատուկ բանտ մը չինուել համար արտօնութիւն տրուած է:

ՌՈՒՄԱԿԱՆ ծփունցող հանդէսը կրող չորեքուր քաղաքս պիտի հանի առաջին շարքի առտու, 30 Յունիս, ու պիտի մնայ մինչև Փետր. 2: Այցելութեան ժամերը որոշուած են հետեւեալ կերպով. — Շոգեմասին հասած օրը, շարքի, կէսօրէն ետք ժամը 2ին մինչև 6. Իսկ յաջորդ օրերը՝ առտուան ժամը 9ին մինչև կէսօր, և կէսօրէն ետք ժամը 2ին մինչև 6:

Անոնք որ մասնաւոր հրուէր ընդունած չեն ու կը փախաքին այցելել ծփունցող հանդէսին, կրնան զիմէ քաղաքիս ուսուցչական հիւպատոսարանը և կամ ուսուցչական տնակի ընկերութեան գրասենեակը՝ մուտքի տոմար ստանալու համար: Տղաները չպիտի ընդունուին Յուզանի դէպին:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 Յունիս. — Ռուսիա, Պրանտա և Իտալիա կը մերժեն Անգլիոյ առաջարկը՝ Կրէտէն պաշարելու և եւրոպական զօրքերու միջոցաւ կղզին գրաւելու մասին:

ՆԱՅՆ. — Աւստրիա և Սերբիա կը դժուարանան իրենց սահմանադրութիւնները:

ՆԱՅՆ. — Հելլենական կառավարութեան խաղաղասիրական յայտարարութիւնները բարեգործ մը յառաջ բերին երկու տէրութեանց յարաբերութիւններուն մէջ:

ՆԱՅՆ. — Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Մ. Աթուէսի մերժած է ընդունել Եւրոպական նախարարի պաշտոնը: Սակայն յայտարարած է թէ ամէն կերպով պիտի աջակցի Մ. Տրակիոյ:

ՆԱՅՆ. — Յունական կառավարութեան

միւս կողմը չափազանց երջանակութիւն... Արդարութեան չիկայ աշխարհիս մէջ:

Կը յիշեմ որ զիւր մը—զիւ շատ փոքր էի ան տուն—մէկէն ի մէկ արթնցանք աղատարար նաւակին եղջերակովին ձայնէն: Օ՛հ, փոթորակի գիւշերուն մէջ որչափ տխուր կը հնչէն այս կոչը... Առջի իրիկուանէ ի վեր հոյը կը փչէր մոլեգնորէն, նաւահանգիստին բերանը եռուեի կողային կառավարի տիւրները, քանի մը նաւակներ միայն կըցած էին ներս միտանել... Միւսները ապահովապէս վտանգի մէջ էին...

Մայրս զխոնարով որ հայրիկը Ուն կողմին եզերքները պաշտէր էր ձկնորսութեան, շատ հոգ չէր ընել... Կը յուսար որ կողմին նաւակալը աղատարարած էր, ինչպէս շատ անգամ կը պատահէր... Սակայն երբ աղատարար նաւակին ել-

թեան խաղաղասիրական յայտարարութիւնները շատ լաւ ապաւորութիւն ըրին զանազան զանդեմներուն և Բ. Դրան մէջ: Պոլսոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ այս յարաբերութիւնները բաւական են բարեգործ մը յառաջ բերելու համար Թուրքիոյ՝ և Յունաստանի յարաբերութեանց մէջ:

ՀՈՒՄ. 22 Յունիս. — Սկանիկէն կը հեռագրեն թէ պատերազմական նախարարին մէկ հրամանով զէնքի տակ կոշուած են Ալքաթիկիոյ շրջանակէն 25,000 ռէտիֆիներ: Այս կոչին նպատակն է ռազմափորձեր կատարել Սէլանիկի ծոցին մէջ:

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ 23/5 ՅՈՒՆԻՍ 1910

ԲԱՄՊԱԿ		Աղիւրի
Կիւրուլ	Մարտ. Ապրիլ	7 72
	Մայիս Յունիս	7 73
Նիւ-Եօք	Մարտ Ապրիլ	14 64
	Մայիս Յունիս	14 73
ՌՈՒՐԺ		
Լոստոն	Մայիս	32 5/8
ՇՎԱՍՐ		
»	Մայիս	13/4
ՅՈՐԵՆ		
Կիւրուլ	Մայիս	7/11 1/2

ԲԱԼԱՍՈՒՏ

Այս շարքիւ ծախուցաւ 16,700 կենդինար սովորական տեսակներէն հետեւեալ կերպով.

Ելմասեան	3500 կենդ.	39—54	զրուշ
Յիլիփուչի	500 »	28—29	»
Ուլիսոյ	1600 »	40—46	»
Բրամէր	1400 »	35—52	»
Իուսթիմիտի	1200 »	27—38	»
Պարրի	3800 »	42—54	»
Ճերմարիս	1000 »	48—56	»
Հոնիլէր	500 »	42—48	»
Բալմիտա	2300 »	46—50	»
Սոսիլիս Հոնի	600 »	54—55	»
Միլիս	300 »	45—47	»

Հրապարակը միշտ թող կը մնայ:

ԶԱՄԻՉ

Սուրբանիկ. — 5500 պարկ ծախուցաւ այս շարքի կենդինարը 32 զրուշէն մինչև օրան 3. 10/40 տեսակի համեմատ: Պատրաստ ապրանք քաղաքին մէջ չուրջ 20,000 պարկ:

Միջին տեսակներու վրայ կենդինարին 2-3 զրուշի նոր քարծրացում մը տեղի ունեցաւ. իսկ միւս տեսակները անփոփոխ կը մնան:

Սեւ քիլիկ. — 300 պարկ ծախուցաւ կենդինարը 29—32 զրուշ թուրքիոյ քահի մը քաղաքներու համար: Եւրոպայի խնդրանքը առ այժմ դադրած է:

Ռազմի. — Չուրուլի տեսակներու վրայ փոքր գործեր կըցան կենդինարը 50 զրուշէն մինչև 110 զրուշ:

ՅԵՂԻՆ ՍԻՐՏԸ

Ինչպէս մեր երկրուան թիւին մէջ գրած էինք, հրատարակուած է Դանիէլ Վարուժանի քերթուածներու այս հատորը, հրատարակութիւն Արծա ժողովը՝ գրական ծառանոցի ու կ'ծախուի հատը Զրուշի, Իզմիր կեդրոնատեղի Թօքաճանի գրատուն:

Յերտուղին ձայնը լսեց, բոլորովին դժգոհար և զեկ-զեկին կարած՝ ոտքի ելաւ...

... անապատանօք բուրդէ հաստ չալով մը փաթեց զին և նաւահանգիստին կողմը ուղղուեցաւ... Լուիզ քոլըս՝ որ արդէն մեծցած էր և պզտիկ եղբայրս մեր և տեսնելու կուգային պատուով:

—Ա՛հ, Սուրբ Կոյս Մարիամ... Ա՛հ Յիսուս Գրիստոս...

Եւ մայրս ալ կ'աղաղակէր... —Ա՛հ, Սուրբ Կոյս... Ա՛հ, Տէր իմ Յիսուս...

(Շարունակելի)

